

PULPIT (15) *sb m*

pulpit (13), **pulpiet** (1), **palpit** (1) *Mymer*¹; pulpít : pulpíet *Calep* (1:1).

sg *N* pulpít (9). ◇ *G* pulpíta (1). ◇ *A* pulpít (2). ◇ *L* pulpície (2). ◇ *pl N* pulpity (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. *Ukośna podstawa pod otwartą książkę, używana też jako podpora do pisania; pluteus Mymer*¹, *Mącz, Cn [pulpitum Lac sr]* (10) : Pluteus. Pulbret. Palpit. *Mymer*¹ 10v; Item wkalífchu v mnychow wkołczyelye zakriwane pulpitha hathlalfewe schare vkradl *LibMal* 1547/137; *RejKup* t6v; Wízedł tám potym/ álic w nim liedzi mąż pocźciwy/ Z nadobną długą brodą iuż ná poły síwy. Stolik przed nim máluczki kfięgi ná pulpície/ A pilno ná kámienne coś písał tablice. *RejWiz* 46; po mšzy połtháwią przed Ołtarzem ftoł kthory przykryią fuknem/ ná fthole będzie kielich y dzwonek írebrny/ náftáwiáią też łáwek około niego/ będą też nofić pulpít od iednego Kárdynałá do drugiego *BielKron* 234v, 234v; *Mącz* 307b; Foruli, Armariola, sive capsula, sive capsulae in quibus aliquid reponimus – Pulpit albo miełcze łozenią kfziag. *Calep* 429b; [*InwKatWaw* 255; *InwMieszcz* 1574 nr 191].

W połączeniu szeregowym (1): Ornat/ Kelich/ Ampuli Pulpity Perłowe Sutły [!] Rozmayte Apparaty I te ynłfe drobne graty Znac yfs niemało Kołtuią *RejKup* aa5v.

Wyrażenie: »pulpít do písanía« (1): Pluteus, [...] Item pro fulcro tori discubitorii, Zádnia defzczká ná łozu którey fie grzbietem ípieraýą/ też tablicá álbo pulpít do pífánia. *Mącz* 307b.

2. *Podwyższenie, z którego wygłaszano mowy, mównica, kazalnica, katedra, też scena; pulpítum Murm, Mącz, Calep, Cn; suggestum (suggestus) Murm, BartBydg; analogium BartBydg [pulpítum – pulpít Murm 127, Calep; – pulpít, kazalnica, wszelakie zwłaszcza wysokie miejsce albo stolec, z którego kto jaką rzecz do ludzi czyni, każe Mącz 331a; pulpít kościelny – pulpítum Cn]* (5) : *Murm* 127; Pulpítum, Locus editior in orchestra, in quo chorus Tragoediarum, et Comoediarum, quoad Comoediae chorum habuerunt, caeterique personam non habentes, fabulae subserviebant, histrionibusque, in scenam abditis, populum gesticulatione retinebant – Pulpíet. *Calep* [875]a.

Szereg: »pulpít, ([abo]) kazalnica« [szyk 2:1] (3): *BartBydg* 9b, 153b; Pulpítum, Pulpít/ kazálnicá/ wízelákíe zwłázczá wyfokie mieýsce/ álbo ftolec z którego kto yáką rzecz do ludzi czyni/ każę [!]/ też ízranki z tárćic vczinione wyfoko od ziemie podniešione ná którich gry ípráwuýą. *Mącz* 331a; [Zoštáwił fłowo Zydowfkie Mułach/ co fie toż rozumie co y Małách/ to íeft/ Załłonę ábo Namíot [...]. Drudzy powiádáią że to był pulpít [!]/ ábo kazálnicá z którey kápłani lud vczyli/ y zakon czytali. *WujBib* 382a].

Synonimy: 1. *podpora, podstavek, podstawnik*; 2. *ambona, katedra, kazalnica*.